

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Symmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Aperiens literas alienas, iniuto Domino, peccat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

Literas alien. aper. 393

ad sui obseruantiam. Ad secundum modum spectat omnes gabellæ iniquæ ex forma : vt videntur omnes gabellæ de iis quæ deferuntur pro proprio vsu, quæ etiã ex ciuili iure sunt prohibitæ. Ad quartum autem omnes iniquæ ex non durante amplius sine: vt si gabella fuit posita ad faciendum muros ciuitatis. perfectis muris iniusta est, si perseverat exactio.

Grauisimum peccatum committitur in libelli famosi emissione.

Libellus famosus (quo quis proximum infamare exponendo iniuriosam alicui schedulam vt inueniatur, legatur &c.) ad detractionis crimen spectat, si authoris nomen occultatur. Si verò seipsum nominat, ad contumeliæ nequitiam pertinet, & propterea semper est scelus magnum.

Aperiens literas alienas, inuito Domino, peccat.

Literas alienas sigillatas aperire inuito domino peccatum est iniustitiæ & curiositatis. Interuenit siquidem in hoc opere iniustitia, quoniam sic iniuria custodienti literas sub sigillo ideo enim apponitur sigillum, vt custodiat scriptura interior per sigillum: Et quia custodiat duobus, scilicet mittenti, & ad quem mittitur (mittens siquidem, custodiam sigilli apposuit, vt sic custodia litera perueniat ad eum ad quem mittit) ideo appellatione domini in proposito venit vterque. Et propterea nisi alter eorum consentiat, aperitur sigillum, inuito domino. Et vtrique fit iniuria: quia ius aperiendi quod vtrique solè conuenit, nõ solum vsurpatur sed tollitur: non enim restat quod aperiatur postquam apertum est. Curiositas quoque inuenitur in hoc actu: quia ad hoc aperiuntur literæ vt legantur, vt sciat legens id quod

sciat

394 Literas alie. aper.

scire non decet, aut saltem vnde scire non decet: quia ex alienis secretis non decet acquirere notitiam. Est igitur peccatum iniustæ curiositatis aperire literas sigillatas invito domino. Et quia iniustitia ex suo genere est mortale peccatum formaliter loquendo: ideo actus iste ex suo genere est peccatum mortale, si formaliter fiat. Dupliciter nanq; contingit hoc facere. Primo, formali & per se, hoc est ex intentione iniuriam talem faciendi, sicut detrahens animo detrahendi, & dicens conuicium animo iniuriandi &c. Et sic est mortale: quia iniuria ista non est inter paruulas iniurias: quæ quasi pro nihilo ab hominibus habentur: sed est iniuria æstimata ab hominibus vt patet. Et si quærat, in quo iniustitia hæc nocet proximo: dicendum est quod læditur proximus in proprio iure custodiæ scriptorum suorum: quod contra ius gentium violatur, quasi ius legatorum inanimatorum communi enim fidei sigilla literarum credita intelliguntur. Alio modo aperiuntur literæ sigillatæ non animo iniuriam hanc irrogandi. Et tunc non propriè incurritur iniustitia: quia non sit iniustum formaliter: sed materialiter, ac per hoc non est peccatū mortale, nisi actus redeat in naturā suæ formæ: aliunde puta ex nocumēto subsequuto in fama, honore, rebus, &c. vel fortè ex excellentia personæ offensæ, puta principis, vel ex alio accidente.

Consideranda tria circa literarum sigillatarum apertionem.

EX his autem habere potes tria specialia. Primum est, quod si quis sigillatas alienas literas legat rati habitationis spe in mittentes, vel ad quem mittitur, excusatur: quia non aperit invito domino: Secundū est, quod si quis huiusmodi literas aperiat ex curiosa leuitate, putans pro certo quod non sunt ibi scriptæ